

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO23/8573 din 03.03.2023

la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (Legea nr. 440/2001; Legea nr.100/2017, Codul vamal (număr unic 115/ME/2023))

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Guvernul RM, iar autor nemijlocit este Ministerul Economiei, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-12 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional *"etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."*

Proiectul, însoțit de nota informativă și anunțurile privind inițierea elaborării a proiectului și consultarea publică a acestuia, se regăsesc pe pagina web oficială a autorului, redirectionând spre portalul particip.gov.md, după cum urmează:

<https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-privind-initierea-procesului-de-elaborare-a-proiectului-de-lege-pentru-modificarea-legii-nr-4402001-cu-privire-la-zonele-economice-libere/9996>

<https://particip.gov.md/ro/document/stages/proiect-hg-cu-privire-la-aprobarea-proiectului-de-lege-pentru-modificarea-unor-acte-normative-referitor-la-zonele-economice-libere/10091>

Autorul a prezentat sinteza avizelor parvenite în cadrul procesului de consultare publică a proiectului de către autoritățile responsabile de implementarea prevederilor conținute în proiect/instituțiilor interesate, fapt ce denotă aspectul definitiv al acestuia și întrunirea condițiilor stabilite de prevederile art.28 al Legii integrității nr.82 din 25 mai 2017 - pentru efectuarea expertizei anticorupție.

Astfel, în procesul de promovare a proiectului, au fost respectate rigorile de asigurare a transparenței decizionale statuate de prevederile art.8 lit.a)-d) al Legii nr.239-XVI din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Potrivit notei informative, finalitatea scontată prin amendamentul propus este eficientizarea activității Administrațiilor Zonelor Economice Libere (ZEL) și realizarea angajamentelor asumate prin ratificarea Acordului de Asociere Uniunea Europeană-Republica Moldova, semnat la data de 27 iunie 2014 (implicit a articolului 341(3)), și alinierea cadrului normativ la prevederile noului Cod Vamal al Republicii Moldova.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Prevederile proiectului, promovează preponderent interesele rezidenților ZEL, fapt care nu este în detrimentul interesului public general (în sensul prevăzut de prevederile Legii integrității nr.82 din 25 mai 2017).

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „*nota informativă care cuprinde:*

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ;*
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;*
- c) descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene;*
- d) principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;*
- f) modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare".*

Autorul a indicat în nota informativă aferentă proiectului:

- *denumirea autorului proiectului actului normativ (Ministerul Economiei);*
- *condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ (i) elaborat în contextul angajamentelor asumate prin Acordul de Asociere UE-RM, implicit a articolului 341(3), și aliniază cadrul normativ la prevederile noului Cod Vamal nr.95 din 24 august 2021; ii) crizele suprapuse din anul 2022 au repercusiuni asupra activității rezidenților zonelor economice libere, precum și asupra mediului de afaceri în ansamblu. Amendamentele repetate ale Legii nr. 440/2001 au condus inter alia*

la birocratizarea activității ZEL-urilor, la denaturarea concurenței pe anumite sectoare ale economiei naționale și, în egală măsură, au distanțat cadrul normativ național de acquis-ul Uniunii Europene; etc.);

- *descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene* (nu are drept scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene);

- *principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi* (i) abrogarea alineatului (4¹) din art.7, care definește mărfurile produse în zonele economice libere, precum și abrogarea alineatului (4²) al aceluiași articol; ii) eficientizarea guvernării zonelor economice libere, prin modificarea art.6 alin.(7¹) în vederea excluderii obligativității coordonării cu Ministerul Economiei a fiecărui Contract semnat între Administrația ZEL și rezident; iii) modificarea alin.(3), art.155 al Codului Vamal nr. 95/2021 referitor la statutul vamal de mărfuri autohtone).

- *modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare* (adoptarea actului normativ nu necesită modificarea altor acte normative).

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină „e) *fundamentarea economico-financiară*”. Potrivit notei informative a proiectului implementarea prevederilor propuse nu va avea ca efect majorarea cheltuielilor bugetare.

Coroborat cu concluziile analizei compartimentului I.5.1. al prezentului raport de expertiză anticorupție, se remarcă *întrunirea* exigențelor de tehnică legislativă statuate de prevederile art.30 lit. a)-f) al Legii cu privire la actele normative nr.100 din 22 decembrie 2017 pentru asigurarea forței probante necesare a notei informative a proiectului și justificarea inițiativei înaintate.

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative „*textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]*”

- a) *se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]*

- c) *terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]*

- e) *se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]*

- f) *se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;*

- g) *se evită tautologiile juridice;*

- h) *se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]*”.

Textul proiectului este expus într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea nr.100/2017.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte normative în vigoare.&n

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Prevederile proiectului, nu reglementează activitatea entităților publice/agenților publici.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Concluzia expertizei

Potrivit notei informative, finalitatea scontată prin amendamentul propus este eficientizarea activității Administrațiilor Zonelor Economice Libere (ZEL) și realizarea angajamentelor asumate prin ratificarea Acordului de Asociere Uniunea Europeană-Republica Moldova, semnat la data de 27 iunie 2014 (implicit a articolului 341(3)), și alinierea cadrului normativ la prevederile noului Cod Vamal al Republicii Moldova.

În procesul de promovare a proiectului, au fost respectate rigorile de asigurare a transparenței decizionale statuate de prevederile art.8 lit.a)-d) al Legii nr. 239-XVI din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional. Nota informativă a proiectului a fost întocmită cu *întrunirea* exigențelor de tehnică legislativă statuate de prevederile art.30 lit.a)-f) al Legii cu privire la actele normative nr.100 din 22 decembrie 2017.

Potrivit *Amendamentelor Guvernului* aprobate, în cadrul ședinței Guvernului din 28 februarie 2023 (Hotărârea Guvernului nr.108/2023), la proiectul de lege *pentru modificarea unor acte normative*, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă (nr.18 din 6 februarie 2023), a fost propusă autorului prelungirea termenului de intrare în vigoare a Codului vamal nr.95/2021 („1 ianuarie 2024”). <https://gov.md/sites/default/files/document/attachments/subiect-22-il-18-2023.pdf>

În aceeași ordine de idei, prevederile *Regulamentului* de punere în aplicare a Codului vamal nr. 95/2021, aprobat, în cadrul ședinței Guvernului din 28 februarie 2023, conform anexei nr.1. la Hotărârea Guvernului nr.92/2023, intră în vigoare la data de 1 ianuarie 2024 (<https://gov.md/sites/default/files/document/attachments/subiect-05-actualizat.pdf>)

Prin urmare, se recomandă autorului revizuirea aspectelor ce țin de intrarea în vigoare a amendamentelor propuse în prezentul proiect și racordarea acestora la termenul de intrare în vigoare Codului vamal nr.95/2021.

03.03.2023

Digitally signed by Chistol Cristina
Date: 2023.03.03 14:42:51 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:
Cristina CHISTOL , Inspector principal